

panorama

inforegio

37

2011. tavasz

A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia

Egységes válasz a közös kihívásokra

AZ OLVASÓKHOZ

3

KÖRKÉP

Európai uniós stratégia a virágzó Duna-régióért

4-7

8-11

INTERJÚK

Mártonyi János, Johannes Hahn, Hans-Peter Hasenbichler, Philip Weller

12-17

EURÓPÁT JÁRVA

A stratégiát életre keltő projektek

18-19

HOGYAN MŰKÖDIK A STRATÉGIA?

20-21

KÖZÖS ALAPOK

Együttműködés a Duna-régióért

22-23

RÉGIÓS TÉMÁK

Mit tanulhat a Duna-régió a balti-tengeri régiótól?

24-25

RENDSZERES HELYZETJELENTÉSÜNK

Longlife - Versenyképes Egészségügyi Szolgáltatások

26

HÁLÓZATÉPÍTÉS

A RegioNetwork 2020, egy növekvő online közösség

27-28

A DUNA-RÉGIÓRA VONATKOZÓ EURÓPAI UNIÓS STRATÉGIA TERÜLETI KITERJEDÉSE

29

A RÉGIÓ MADÁRTÁVLATBAN – TÉNYEK ÉS ADATOK

30

SZÓLJON HOZZÁ, ESEMÉNYNAPTÁR

Fényképek (oldalszám):

Borító: © EB

Oldalak: 3., 5., 6., 9., 10., 13., 20., 21., 22., 23. © EB

4-5-6-7. o.: © iStockphoto

8. o.: © Magyar Külügyminisztérium

12. o.: © 4Biomass

12-13-14-15-16-17. o.: © Román Vidékfejlesztési és Lakhatási Minisztérium

14-15. o.: © ICDPR

16. o.: © SEEERA.NET

11., 17. o.: © via donau

22-23. o.: © Carmen Polo Sanz

23. o.: © Margarita Grantcharska

24. o.: © Caithnessi Közkórház

25. o.: © Longlife

A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia olyan közös válasz az EU egyötödét és több mint 100 millió lakosát érintő kihívásokra, amely a Balti-tengerre vonatkozó európai uniós stratégia nyomába lép, és épít annak bevált gyakorlataira.

Nincsenek új uniós források, sem új uniós jogszabályok, sem új uniós struktúrák; helyettük a stratégia arra összpontosít, hogy minden szinten szorosabb szinergiák alakuljanak ki a hatóságok között a fellépések és a finanszírozás minél nagyobb hatásának biztosítása érdekében.

A Duna-régióknak eredményekre van szüksége. A kulcsfontosságú célokat négy pillér határozza meg, amelyeket több mint 200, más-más vezetők által irányított és különböző határidőket követő projekt ültet át a gyakorlatba.

A közelmúltbeli EU-csatlakozások új lehetőségeket teremtettek a régióban.

A régió erősségei közé tartoznak például az innováció és az úttörő kutatások: így a stratégia elősegíti a tudáscserét és a hálózatépítést a növekedés ösztönzése érdekében. Modern infrastruktúrára és kommunikációra van szükség ahhoz, hogy a régió megnyíljon mind maga, mind a külvilág számára.

Ha a környezet felől nézzük, a Duna több igen ritka európai fajnak ad otthont, és nagyon gazdag biológiai sokféleség jellemzi, de ezzel egyidejűleg a Duna-medence ki van téve egyebek mellett az elavult energiatermelésből és a szennyvízkibocsátásból származó szennyezés veszélyeinek. Az árvizek és a vízhiány egyaránt fenyegetik a törékeny ökoszisztémákat és a térségben élő embereket.

A stratégia keretet kínál az említett és további kihívások megoldását célzó, fenntartható, együttműködésen alapuló fellépések számára. Sikere azonban azon múlik, hogy a régióban élő emberek csatlakoznak-e a benne kijelölt fellépésekhez, virágzó, biztonságos jövőt építve maguk és gyermekeik számára.

A Panorama e számában közelebbről is megvizsgáljuk, milyen típusú projekteket támogat a stratégia, és arról kérdezzük szakértőket, hogyan fog kinézni a térség 2020-ban, valamint miképp fog szerintük hozzájárulni a stratégia e jövőkép valóra váltásához. Egy körképet is összeállítottunk Önnek a stratégiáról, amely ismerteti a különböző testületek legfontosabb funkcióit, és összefoglalja, hogy miként támogatják egymást a siker érdekében.

Dirk Ahner

Főigazgató, Európai Bizottság
Regionális Politikai Főigazgatóság

EURÓPAI UNIÓS STRATÉGIA A VIRÁGZÓ DUNA-RÉGIÓÉRT

A Duna mintegy 2850 km-es hosszával Európa második leghosszabb folyója, amely a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig húzódva tíz országon halad át, medencéjében pedig további négy ország fekszik. Vízerőművek, páneurópai közlekedési folyosó és Európa legritkább fajainak otthona – a folyóra nehezedő terhek gyakran egymással is ellentétesek, és a régióban lezajlott politikai változások is nyomot hagytak azon, hogy e kihívásokat hogyan próbálják kezelni.

A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia – vagyis az első ilyen jellegű makroregionális terv – nyomába lépve a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia kiaknázza a régióhoz kötődő érintett felek különböző erőfeszítéseit, és felvértezi őket azokkal az eszközökkel, amelyekre támaszkodva biztonságos, virágzó és igazságos régiót teremthetnek az itt élő 115 millió ember számára.

MIÉRT VAN SZÜKSÉG A STRATÉGIÁRA?

Az EU területének egyötödét kitevő Duna-régió jóléte elválaszthatatlanul egybefonódik az egész Unióéval. A régió számos problémája nincs tekintettel a határookra: az árvizek, a közlekedési és energiaügyi kapcsolatok, a környezetvédelem és a biztonsági kihívások mind közös fellépést követelnek.

Megoldást kell találni a gazdasági különbségekre és az infrastrukturális beruházások alacsony szintjére, amelyek az 1990 előtti időszak örökségei. A bevándorlás, az éghajlatváltozás és a biztonság különösen erős hatást gyakorolhat erre a területre a régió politikai és földrajzi sajátosságai miatt. A környezetvédelmi problémák különösen sürgetőek mind a biológiai sokféleség, mind a kulturális örökség megóvása szempontjából.

KI DÖNTÖTT ARRÓL, HOGY MILYEN LÉPÉSEKRE VAN SZÜKSÉG?

A régió tagállamai a Bizottságot kérték fel arra, hogy javasoljon a legfontosabb kihívásokra hatékony megoldásokat kínáló keretrendszert.

A Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága által irányított alapos konzultáció során az ötletek és a megfontolandó szempontok széles köre gyűlt össze. Ezt egy nyilvános online konzultációs eljárás is kiegészítette, amely azt volt hivatott biztosítani, hogy a régióban élők legfontosabb szempontjait figyelembe vevő, az ő javukra felvetett megoldásokat átvevő, átlátható folyamat menjen végbe.

A mindezek alapján azonosított négy prioritás, „pillér” a következő: a Duna-régió összekapcsolása, a Duna-régió környezetének védelme, a jólét növelése a Duna-régióban, valamint a Duna-régió megerősítése.

A stratégia mint koherens szerkezetű keretrendszer az együttműködés új formáját képviseli a térséghez kötődő partnerek számára. A létező pénzügyi eszközök és politikai intézkedések koordinálására összpontosít, nem pedig újak létrehozására vagy új intézmények, új bürokrácia felállítására.

Hogyan működik?

Minden egyes pillér több kiemelt területet ölel fel, amelyek meghatározzák azokat a pontosabban kijelölt fellépéseket és projekteket, amelyek révén a szavak gyakorlati eredményekre fordíthatók le. A fellépések végrehajtása a kiemelt területek koordinátorainak feladata; ezek az illetékes minisztériumoknál és ügynökségeknél dolgozó szakértők egyben a jelentéstétel és az értékelés fő csatornái is.

A fellépések és projektek meghatározásakor négy tényezőt vesznek figyelembe:

- A kijelölt prioritásokhoz kell kapcsolódniuk és egyértelmű támogatást kell élvezniük.
- Hatással kell lenniük az egész makrorégióra (vagy annak jelentős részére).
- Megvalósíthatónak kell lenniük.
- Koherenseknek kell lenniük és kölcsönösen támogatniuk kell egymást.

A stratégia integrált megközelítésmódon alapul, így a fellépéseket egyensúlyba kell hozni egymással a leginkább fenntartható megoldások kialakítása érdekében.

A Duna-régió összekapcsolása – közlekedés, energia, kultúra és turizmus

Ez a pillér három prioritási területre összpontosít. Céljai:

- a mobilitás és az intermodalitás fejlesztése (közúti, vasúti, légi és belvízi közlekedési útvonalak);
- a fenntartható energia használatának ösztönzése (energetikai infrastruktúra, piacok és környezetbarát energia);
- a kultúra és az idegenforgalom, valamint az emberek egymással való kapcsolatteremtésének előmozdítása.

Ezek a célok elérhetők az infrastruktúra területéhez, illetve a közlekedési és energetikai rendszerek üzemeltetéséhez kapcsolódó koordináció erősítésével, a környezetbarát energia terén bevált gyakorlatok megosztásával, valamint a Duna-régió kultúrájának és idegenforgalmának népszerűsítésével.

Nem nulláról indulunk

Az együttműködés már jelenleg is egyre erősödik a régióban, különösen az EU kohéziós politikája és a „Délkelet-Európa” elnevezésű transznacionális program keretében. A 2007–2013 közötti időszakban csupán a strukturális alapokból mintegy **100 milliárd euró** áll rendelkezésre.

Egyéb finanszírozási források is elérhetőek, például az Európai Beruházási Banktól és más hasonló nemzetközi pénzügyintézetektől, valamint nemzeti, regionális és helyi szintű hatóságokon keresztül.

KÖZLEKEDÉS

A Majna–Duna-csatorna által egymással összekapcsolt Rajna és Duna 11 országot köt össze egymással az Északi-tengertől a Fekete-tengerig, így ennek a térségnek a gerincét alkotja. Azonban e fontos útvonal egészén nem használjuk ki maradéktalanul azokat a lehetőségeket, amelyek a belvízi hajózásban rejlenek: a Rajna vizén szállított rakomány mennyiségnek a Dunán mindössze 10–20%-át szállítják. Ezenkívül a multimodalitást is elő kell segíteni.

A közelmúltban jelentősen átalakultak a régióban húzóó állományok. Ennek egyik következményeként kevés beruházás folyik a határon átnyúló összeköttetések terén. Ez valamennyi közlekedési módra igaz, de különösen a vasúti és közúti közlekedésre.

E kiemelt területhez egyebek mellett a következő témájú projektek tartoznak: hajóroncsok és egyéb hulladékok eltávolítása a folyó medréből; gyorsabb vasúti összeköttetések a nagyvárosok között; multimodális beruházások a környezetbarát mobilitási megoldások előmozdítása érdekében.

ENERGIA

Az árak magasak a régióban, mivel az energia nagy részét importálni kell, a szállítás drága, a piacok pedig széttöredezttek. Amint a 2009. januári gázválság is mutatta, az energiaellátás nem biztonságos, ráadásul a jelenlegi energiatermelési módszerek jelentős mennyiségű szennyezés forrásai is. Mindazonáltal a régióban rendelkezésre áll egy olyan szakutadás az energiahatékonysághoz és a megújuló energiához kapcsolódóan, amelyet hasznos volna támogatni és továbbadni.

A konkrét lépések között említhető az észak-déli gázvezetékre irányuló projektek fejlesztése és megvalósítása, valamint a tárolási kapacitások bővítése. A megújuló energiák fellendítéséhez hozzájárul majd a 4Biomass projekt és a Duna-régió megújuló energiáról szóló cselekvési tervének előkészítése.

Győr-Pér repülőtér: elsősorban üzleti charter légi utasok veszik igénybe (Magyarország)

EURÓPAI UNIÓS STRATÉGIA A VIRÁGZÓ DUNA-RÉGIÓÉRT

KULTÚRA

A Duna mentén számos idegenforgalmi, illetve örökséget jelentő helyszín található. Az intézkedéseknek biztosítaniuk kell a turisztikai ágazat hosszú távú versenyképességét és fenntarthatóságát a régió számára új fejlesztések és beruházások formájában hasznot hozó együttműködési lehetőségek feltárásával. A jövőben a régió egyedülálló természeti és kulturális örökségét határozottabban előtérbe állító, fenntarthatóbb marketingtevékenységet kell folytatni.

A környezet védelme a Duna-régióban

Ez a pillér három kiemelt területre összpontosít. Céljai:

- a vizek minőségének helyreállítása és megőrzése;
- környezeti kockázatok kezelése;
- a biológiai sokféleség, a táj és a levegő-, illetve a talajminőség megőrzése.

Ezeket a célokat más szakpolitikákkal is integrálni kell. Például a közlekedési infrastruktúra ugyan pozitív hatással van a növekedésre, de amennyiben nincs megfelelően megtervezve, negatív hatással lehet a biológiai sokféleségre, a levegő- és vízminőségre.

VÍZGAZDÁLKODÁS

Ez központi dilemma a régió számára, a víz minőségével és mennyiségével kapcsolatos kérdések tartoznak a körébe. Néhány kihívás: a szerves anyagok, tápanyagok és veszélyes anyagok által okozott szennyezés csökkentése, valamint a vízi útvonalakat megszakító akadályok eltávolítása, illetve az ezekhez történő alkalmazkodás.

KÖRNYEZETI KOCKÁZATOK

Számos természeti vagy ipari kockázatot jelentő hely található a Duna-medencében. Ezek és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kihívások miatt a lehetséges kockázatok elemzése, a felkészültség és a gyorsreagálási mechanizmusok mind központi elemei a stratégiának. A 2010-es vörösiszap-katasztrófa is ráirányította a figyelmet arra, hogy mennyire fontos a gyors és hatékony együttműködés.

AZ ÖKOSZISZTÉMA

A Duna-régió egyetlen, kölcsönösen összefüggő és egymástól kölcsönösen függő részekből álló ökoszisztéma, amely rendkívül értékes környezeti erőforrásokat és szolgáltatásokat kínál (élelmiszert, rostokat és ivóvizet, a terület vízmennyiségének szabályozását és a talaj védelmét).

A régióban található a fennmaradt nagy európai vadonok jelentős része, ezenkívül olyan ökológiai összeköttetéseket biztosít, amelyek létfontosságúak Európa környezetének egészsége szempontjából. Azonban a gyors gazdasági fejlődés, az erdőirtások és a környezetszennyezés miatt nyomás nehezedik a régióra.

Néhány javasolt intézkedés: ütközősávok kialakítása a folyó mentén a tápanyagok megtartása céljából; a legkorszerűbb technológia alkalmazása a veszélyes hulladékokat kezelő létesítményekben; a DANUBE FLOODRISK projekt kapcsán nyert adatok teljes körű felhasználása; a vizes élőhelyek helyreállításának segítése az árvízvédelem javítása érdekében; valamint a védett területek DANUBEPARKS nevű hálózatának megalósítása.

Vízisztítás Romániában

A jólét növelése

A Duna-régiót egyrészt jelentős társadalmi-gazdasági különbségek, másrészt az egyes országok között fennálló szoros kapcsolatok jellemzik. A jólét növelésére irányuló pillér az Európa 2020 stratégiát támogatva több mint 50 olyan konkrét fellépést és projektet támogat, amelyek a szakadékok csökkentését célozzák a következők segítségével:

- tudásalapú társadalom kialakítása kutatás, oktatás és információs technológiák segítségével;
- a vállalkozások versenyképességének támogatása többek között klaszterek és hálózatok fejlesztése által;
- az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés.

VERSENYKÉPESSÉG KUTATÁS, OKTATÁS ÉS INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK ÁLTAL

A régió egyes részei vezető helyet foglalnak el bizonyos technológiai területeken, de vannak elmaradott térségek is, ezért létfontosságú a tudás átadása. A versenyképesség az egyetemek, a kutatóintézetek és a vállalkozások azon képességétől függ, hogy tudnak-e új ötleteket, tudást és technológiákat generálni, illetve ezekből létre tudnak-e hozni piacképes termékeket.

A kutatási infrastruktúra célzott támogatása, az egyetemek, vállalkozások és politikai döntéshozók közötti erőteljesebb hálózatépítés, valamint az információs és kommunikációs technológiák jobb kihasználása létfontosságú a régió növekedésének előmozdítása szempontjából.

KÉPZETT ÉS BEFOGADÓ MUNKAERŐPIAC

Az emberekbe is be kell fektetni ahhoz, hogy a régióban fenntartható fejlődés és növekedés mehessen végbe, és ennek kapcsán kiemelten kell kezelni a tudást és a befogadást. Ha a régió fennálló erősségeire akarunk építeni, ehhez szükséges a felsőoktatáshoz való hozzáférés javítása és a képzési, valamint szociális támogatások korszerűsítése is.

A jólét növelését célzó intézkedéseknek többek között a következőkről kell gondoskodniuk: a kutatásra rendelkezésre álló források koncentrálása és koordinálása a Duna-régióban zajló kutatás és fejlesztés ösztönzése érdekében; fejlett kutatással foglalkozó közös kutatóközpontok alapítása; szakmai oktatást és szakképzést szolgáló közös programok kidolgozása; az e-kormányzati és e-egészségügyi szolgáltatások használatának bővítése a régióban élő polgárok javára; a társadalom peremére szorult közösségek, pl. a romák szegénysége és társadalmi kirekesztettsége elleni küzdelem.

A régió megerősítése

A régió megerősítését célzó pillér célkitűzései:

- az intézményrendszer kibővítése és az intézményi együttműködés megerősítése;
- a biztonság javítása, a súlyos bűncselekmények és a szervezett bűnözés jelentette kihívásokkal való megküzdés közös munkával.

AZ INTÉZMÉNYI KAPACITÁSOK ÉS A BIZTONSÁG FELLENDÍTÉSE

A régióban fekvő országok háttere más és más. A jogállamiság, az átláthatóság, a demokrácia, a piacgazdaság és az általános politikai stabilitás eltérő rendszerek és hagyományok közegében alakultak ki. A stratégia hangsúlyozza a valamennyi szinten folytatott együttműködés fontosságát.

A pillér előmozdítása érdekében számos különböző intézkedést javasoltak, például: a közpénzek kezelésével kapcsolatos képzés és bevált gyakorlatok átadása; a Dunai Civil Társadalmi Fórum létrehozása; közös területrendezési iránymutatások kidolgozása.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/danube/index_en.htm

MARTONYI JÁNOS

Magyar külügyminiszter

Jelenleg Magyarország látja el az Európai Bizottság elnökének tisztjét, és tevékenysége előterébe a kutatást, a fejlesztést, valamint az innovációt helyezi – tehát a Duna-stratégia kulcsterületeit. Külügyminiszterként Dr. Martonyi János számára különösen fontos a stratégia.

Mit gondol, hogyan fog a régió kinézni 2020-ban?

A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia segít abban, hogy összehangolt, hosszú távú megoldást találjunk olyan kihívásokra, amelyek nem oldhatóak meg az egyes országok szintjén. Magyarországnak a stratégiával kapcsolatos elképzelései két olyan irányvonalat követnek, amelyek tükrözik a régió 2020-as állapotáról szóló jövőképünket. Egyrészt élhető Duna-régiót szeretnénk teremteni. Második fő célunk, hogy 2020-ra valóban fejlett és virágzó régióvá váljunk.

A stratégia kiváló eszköz a jószomszédi viszonyok előmozdítására Közép-Európában. Ez történelmi lehetőség. A közös fellépéseken dolgozva szorosabb kapcsolatokat alakíthatunk ki sok területen. Bízom benne, hogy a Duna-stratégia kapcsán végzett közös munka hozzájárulhat az államaink közötti kapcsolatok jelentős javításához.

A stratégia hogyan járul majd hozzá ennek a jövőképnek a megvalósításához?

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az érintett országok többségét különösen súlyosan érintette a gazdasági és pénzügyi válság. Ezért a stratégiára nagyon fontos szerep hárul a tekintetben, hogy olyan programokat kell bátorítani, amelyek segítenek a gazdaság újjáélesztésében – kiemelt feladat lesz például a meglévő források felhasználásának javítása.

Az újjáélesztést szolgáló fellépéseket és projekteket közösen alakították ki a részt vevő államok és a Bizottság, de ehhez a munkához jelentősen hozzájárultak szakmai szervezetek, értelmiségiek és a civil társadalom is sok más szereplő mellett. A stratégia alaposan előkészített együttműködési mechanizmus minden érintett számára.

Biztos vagyok benne, hogy a közösen kidolgozott projektek révén e jövőkép valóra váltását szolgáló gyakorlati megoldásokhoz jutunk.

Ön szerint milyen hozzáadott értéket képvisel a stratégia az Önök közép-európai régiója számára?

A stratégiában EU-n kívüli országok is részt vesznek. Ha sikerül a közös projekteket együtt megvalósítanunk, ez kiváló esély arra, hogy bevonjuk őket az Unió közös politikáiba. Biztos vagyok benne, hogy a következő tíz évben sokkal integráltabbá válik a Duna-régió, és ezt jelentősen elő fogja segíteni ez a stratégia.

A Nyugat-Balkánnal és az EU szomszédosági politikájában érintett országokkal fenntartott kapcsolatait szorosabbra fűző, stabilizált és integrált régió nemcsak Közép-Európa, hanem az Unió egésze számára is előnyöket fog hozni.

” Bízom benne, hogy a Duna-stratégia kapcsán végzett közös munka hozzájárulhat az államaink közötti kapcsolatok jelentős javításához. ”

JOHANNES HAHN

Regionális politikáért felelős európai biztos

Hahn biztos ismerteti a Duna-stratégia jövőjével kapcsolatos elképzeléseit.

Mit gondol, hogyan kellene a régióknak kinéznie 2020-ra?

2020-ra a Duna-régióknak olyan régióvá kell válnia, ahol jobb a lakosság életminősége, több gazdasági lehetőség áll rendelkezésre, több innovatív fiatal cég teremt munkahelyeket, javul a környezet, és virágzó kulturális légkör uralkodik. Azt szeretném, hogy mindenkinek legyen kilátása tisztességes munkahelyre és jó életre saját otthoni régiójában.

A stratégia hogyan járul majd hozzá ennek a jövőképeknek a megvalósításához?

A stratégia igen fontos eszköze annak, hogy e jövőkép konkrétan valóra váltható legyen. Ehhez három fő elemre van szükség: erős politikai támogatásra, a konkrét fellépések listájára, valamint együttműködésen alapuló munkamódszere.

Az erős politikai támogatás kialakítására az elmúlt hónapokban már sor került, a stratégia előkészítésébe ugyanis szorosan bevontuk a Duna-régió érintett országait és partnereit. Ezt a támogatást áprilisban remélhetőleg az Általános Ügyek Tanácsa megerősíti, majd idén júniusban az Európai Tanács is végleges áldását adja rá. Ez azt jelenti, hogy a cselekvési tervben javasolt fellépéseket a legmagasabb politikai szinten is támogatják a kormányok.

Annak érdekében, hogy a Duna-régiót érintő legfontosabb kérdésekkel kapcsolatban konkrét eredményeket tudjon felmutatni, a cselekvési tervet az országok, a regionális és helyi szintű hatóságok, az érintettek és az Európai Bizottság szolgálatai által benyújtott javaslatok alapján készítették el. Mintegy 200 kiemelt fellépést tartalmaz, amelyek a régió legfontosabb kihívásaival és lehetőségeivel foglalkoznak.

Ezenkívül – és ez valószínűleg a legfontosabb része – a stratégia együttműködésen alapuló munkamódszert javasol. Az országoknak rendszeresen operatív szintű találkozókat kell rendezniük, amelyeken megegyezhetnek a fellépések megvalósításának legjobb módjairól. Ez azt jelenti, hogy meghatározzák az elvégzendő feladatokat, felkutatják a finanszírozási forrásokat, és gondoskodnak a munka előrehaladásáról.

Mennyiben változtat a helyzeten, hogy a Bizottság is részt vesz a munkában?

A stratégia a Duna menti országok kezdeményezése nyomán lett kidolgozva, így a végrehajtása most az ő felelőségük. A Bizottság szerepe, hogy segítse őket az általuk közösen elfogadott célkitűzések elérésében. Így ebben a stratégiában az az újdonság, hogy az Európai Bizottság szerepe a cselekvési terv végrehajtásának előmozdítása. Nem pusztán papíron létező dokumentumról van tehát szó.

A Bizottság részvétele több okból is fontos. Mindenekelőtt segíti az összes érintett országot a célkitűzések teljesítésében. A Bizottság támogatni tudja az országokat az egymással való együttműködés terén. Ezenkívül olyan megbízható partner, amely szakértelmének köszönhetően szavahihető, átlátható a működése, és olyan pozíciót foglal el, amelyből sikeresen javíthat az EU lakossága együtödének a helyzetén. Továbbá a Bizottság a létező szabályok (pl. a környezetvédelmi irányelvek) megvalósítását is képes garantálni, valamint nyomást gyakorolhat az uniós finanszírozási eszközök összehangolása érdekében. Végül a Bizottság közre tud működni az általános tervezésben, nyomon követésben, értékelésben és tanácsadásban.

Az Európai Bizottság – és különösen a Regionális Politikai Főigazgatóság – elkötelezett amellett, hogy támogatja az országokat a stratégia lehető legsikeresebb kiaknázásában. Ez kiváló lehetőség a Duna-régióban élő minden ember és az itt működő intézmények számára, hogy profitálni tudjanak egymás erősségeiből.

” Három fő elemre van szükség: erős politikai támogatásra, a konkrét fellépések listájára, valamint együttműködésen alapuló munkamódszere. ”

HANS-PETER HASENBICHLER

a via donau ügyvezető igazgatója, egy osztrák vállalaté, amely a hajózható vízi utak kezelésével és fejlesztésével foglalkozik.

A Duna osztrák szakaszának integrált kezeléséért (hajózás, ökológia, árvízvédelem) felelős via donau kapcsolódó innovációs és fejlesztési tevékenységeket is szervez.

Mit gondol, hogyan fog a régió kinézni 2020-ban?

2020-ra a Duna az egész Duna-régió ökológiai és gazdasági gerincévé fog válni. Ezenkívül a nyugat-balkáni országoknak az EU-ba történő politikai integrációja jelentősen előrébb fog járni, és ez stabilitást és gazdasági jólétet fog hozni az egész régióknak.

Ami a közlekedési rendszert illeti, a mi jövőképünk összhangban áll az EU Európa 2020 stratégiájával, amely 2020-ig az üvegházhatású gázok kibocsátásának az 1990-es szintekhez képest legalább 20%-os csökkentését, valamint az energiahatékonyság 20%-os javítását tűzi ki célul. A teherforgalom jelentős része át fog helyeződni a közutakról a Dunára, így jobban kihasználjuk majd a belvízi szállításban rejlő lehetőségeket, tehát az alacsony energiafogyasztást, a nagyobb kapacitást, az alacsony szén-dioxid-kibocsátást, valamint az alacsony szállítási költségeket.

A stratégia hogyan járul majd hozzá ennek a jövőképnek a megvalósításához?

Platformként a Duna-régió stratégiája lehetővé fogja tenni a hajózható vízi utak valóban integrált kezelését, megteremtve az egyensúlyt a vízi utak különböző felhasználási módjai (például teherszállítás, energiatermelés, árvízvédelem, szabadidő, idegenforgalom és ivóvízellátás) között.

A Duna védelmével foglalkozó nemzetközi bizottsággal (International Commission for the Protection of the Danube River, ICPDR) szorosan együttműködve a via donau igyekszik elterjeszteni a vízi utakat érintő projektek integrált tervezésének szemléletét,

megteremtve a fenntartható belvízi hajózás fejlesztésének szükséges feltételeit a sértetlen folyami környezet megőrzése mellett. Romániával közösen Ausztria fogja koordinálni a stratégiában „A mobilitás és az intermodalitás fejlesztése / belvízi hajóutak” címen, „A Duna-régió összekapcsolása a többi régióval” pillér keretében található kiemelt területeket. E szerepünkben fontos lehetőséget látunk a dunai hajózás környezetbarát módon történő fejlesztésére.

Hogyan teljesíthető a stratégiának az a célja, miszerint a dunai teherszállításnak 2020-ra a 2010-es szinthez képest 20%-kal növekednie kell?

Egyrészt az infrastruktúrát érintő projektekre rendelkezésre álló költségvetések korlátozottságára tekintettel optimalizálni kell a vízi utak mindennapos karbantartását, másrészt biztosítani kell a Duna hajózhatóságának megfelelő szintjét a még mindig fennálló szűk keresztmetszetek felszámolásával.

E célból erősíteni szükséges a vízi utak kezelése terén folytatott határokon átnyúló együttműködést (ez a folyamat az EU által finanszírozott NEWADA projekt keretében már megkezdődött). A vízi utakkal és a kikötői infrastruktúrával összefüggő kérdések mellett olyan témakörökben is szükség van intézkedésekre, mint a közlekedéspolitikai, a hajópark korszerűsítése, a telematika (folyami információs rendszerek), az innováció, a logisztika, az oktatás és a képzés.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.via-donau.org/index.php

” 2020-ra a Duna az egész Duna-régió ökológiai és gazdasági gerincévé fog válni. ”

PHILIP WELLER

az ausztriai Bécsben működő, a Duna védelmével foglalkozó nemzetközi bizottság (International Commission for the Protection of the Danube River, ICPDR) főtájtára.

A Philip Weller által irányított ICPDR a 14 legfontosabb Duna menti ország és az Európai Bizottság számára olyan fórumot biztosít, amelynek keretében megvalósíthatják a Duna-medence vízminőségének és vízgazdálkodásának javítására vonatkozó kötelezettségvállalásaikat.

Mit gondol, hogyan fog a régió kinézni 2020-ban?

A Duna-régió igen sokszínű térség – földrajzi, ökológiai, kulturális szempontból és a gazdasági fejlődést tekintve egyaránt. A régiót a víz köti össze, és engem különösen foglalkoztat, hogy a Duna és mellékfolyói vize milyen állapotban lesz 2020-ban.

Az utóbbi húsz évben a Duna vízének minősége jelentősen javult, és meggyőződésem szerint 2020-ra – a dunai vízgyűjtő-gazdálkodási terv megvalósítása céljából az országok által végzett munkának köszönhetően – még tisztábbak és egészségesebbek lesznek, mint ma. Az összes közösségben megvalósuló megfelelő szennyvízkezelés, a foszfátmentes mosó- és mosogatószeres, a vízi erőforrásokat védő mezőgazdasági termelés, valamint a halak számára létrehozott elkerülő útvonalak a vízerőműveknél és egyéb gátaknál – mindezek szerepet fognak ebben játszani.

A stratégia hogyan járul majd hozzá ennek a jövőképhez a megvalósításához?

A Duna-stratégia már eddig is fontos hozzájárulást tett azzal, hogy ráirányította a politika figyelmét arra, milyen fontos a Duna fejlesztése a környezet védelmére és helyreállítására támaszkodva. Csak úgy érhető el hatékony és fenntartható fejlődés, ha megőrizzük és visszaállítjuk a régióban és a Duna vízében a megfelelő ökológiai körülményeket, és ez az elv is benne foglaltatik a stratégiában. A stratégiához kapcsolódó cselekvési tervben számos olyan kulcsfontosságú projekt szerepel, amelyek hozzájárulnak e cél eléréséhez.

Az ökológiai megfontolásokat feltétlenül be kell építeni a többi ágazatra vonatkozó döntésekbe, ugyanis a környezetet nem kezelhetjük minden mástól elszigetelten.

Milyen szerepet játszik az ICPDR a stratégia megvalósításában?

A Duna védelmével foglalkozó nemzetközi bizottság (az ICPDR) egy intézmény, amely a Duna védelméről szóló egyezmény alapján jött létre. Olyan fórumot kínál az országoknak, amelynek keretében együttműködhetnek egymással a vízgazdálkodást érintő kérdésekben. Ez az együttműködés már 12 éve folyik.

Az ICPDR elkötelezetten fog gondoskodni arról, hogy a Duna-stratégia hozzájáruljon a régió fejlődéséhez, és ezt olyan módon tegye, hogy megfelelő ökológiai feltételek alkossák a hatékony és tartós társadalmi fejlődés bázisát. Ezen belül az ICPDR különösen ügyel majd arra, hogy létrejöjjön a szükséges párbeszéd a mezőgazdasági, közlekedési és energiaügyi érdekek képviselői között, hogy ezekben az ágazatokban a megfelelő ökológiai bázis védelmét és megőrzését szem előtt tartva valósuljanak meg a fejlesztések.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.icpdr.org/

” Az ökológiai megfontolásokat feltétlenül be kell építeni a többi ágazatra vonatkozó döntésekbe. ”

ÚJ LEHETŐSÉGEK A HŐ- ÉS A VILLAMOS ENERGIÁ TERMELÉSÉBEN

Az Osztrák Energiaügynökség a 4Biomass közép-európai projekt partnereként a bioenergia területén megszerzett, bevált szakértelmét bocsátja a projektbeli többi partner rendelkezésére. A Duna-stratégia révén ezenkívül sok más potenciális partnerrel is létrejönnek kapcsolatok, többek között az EU-n kívüli országokkal, ahol hagyománya van annak, hogy a közösségi fűtést nagyméretű üzemekkel oldják meg.

Utat mutatva a megújuló energia terén

A biomassza ugyan viszonylag új terület, de Ausztria máris sikerek hosszú sorát tudja felmutatni. A helyi közösségek nagyon szerették volna növelni saját energiatermelésük feletti ellenőrzésüket, így az elsősorban fűtésre használt körzeti szintű biomassza-erőművek ma már elterjedtek. Míg más országok is dolgoznak az e területhez kapcsolódó technológiájuk fejlesztésén, az ausztriai biomassza-vállalatok már most is képesek átültetni szaktudásukat a gyakorlatba.

Az együttműködés kiszélesítése

Az Osztrák Energiaügynökség a 2008 decemberében létrehozott 4Biomassst alkotó kilenc (ausztriai, cseh, német, magyar, olasz, lengyel, szlovén és szlovák) partner egyike. Az utóbbi az ERFA által társfinanszírozott Közép-Európa program keretében valósul meg. A magáról kezdettől fogva pozitív, együttműködésre kész képet kialakító projekt úgy látja, hogy sok lehetőség nyílik új partnerek azonosítására a stratégia révén. Az EU támogatni fogja az Ausztriában tett technikai célú látogatásokat, a szaktudás megosztását és a Duna-régióból érkező partnerek számára indított képzési kezdeményezéseket, illetve megteremti minderre a lehetőséget.

Új lehetőségek a villamos energia termelése terén

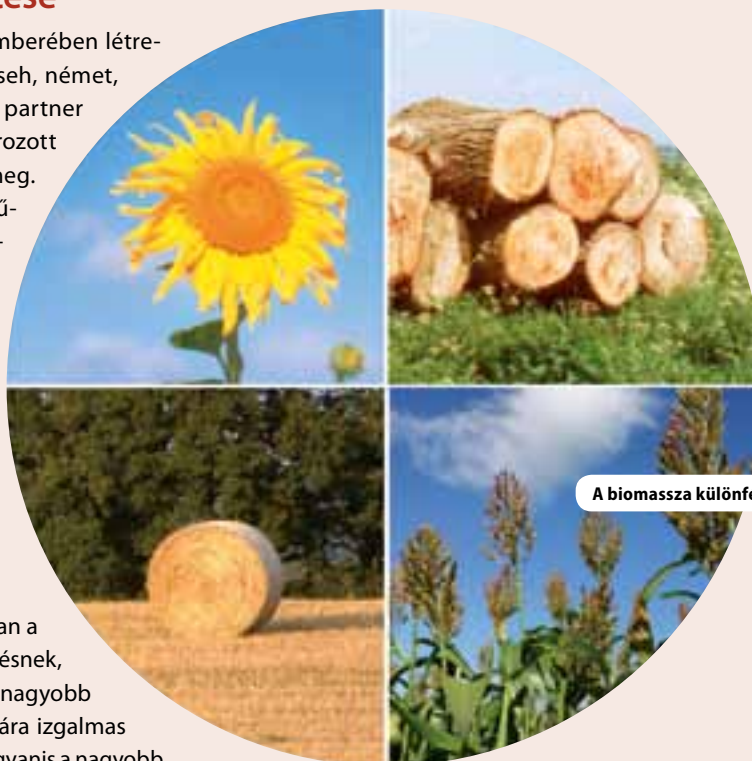
A Duna-régió államaiban régi hagyománya van a körzeti szintű erőművekben történő hőtermelésnek, és a tervgazdaság keretében gyakran ennél nagyobb létesítményeket is használtak. Ez a háttér mára izgalmas együttműködési lehetőségeket nyitott meg, ugyanis a nagyobb erőművek a biomasszán alapuló villamosenergia-termelés szempontjából ígéretesebbek.

Új piaci kilátások

Emunkában kiemelkedő szerep jutott a biomassza kelet-európai kereskedelméről szóló transznacionális munkaértekezletnek, amelyet 2010 októberében rendeztek meg, és amelyre Kanadától Ukrajnáig számos országból érkeztek előadók. A 4Biomass partnerei első kézből hallhattak a biomassza kereskedelmi és piaci kilátásairól, szállításának környezeti következményeiről és új termékek fejlesztéséről. A biomassza kereskedelme a közeljövőben bővülni fog Európán belül és világszerte egyaránt. A jelenleg kidolgozás alatt álló fenntarthatósági kritériumok a jövőben meghatározó szerepet fognak játszani, és az ehhez hasonló munkaértekezleteknek köszönhetően az e területtel foglalkozók megőrizhetik versenyelőnyüket.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.4biomass.eu

A biomassza különféle oldalai

A FOLYAMI HAJÓKIRÁNDULÁSOK EGYRE NÉPSZERŰBBEK A DUNÁN

A Romániától Németországig 2 800 km-en át húzódó Duna mindig is turisztikai látványosságnak számított. Ma sok új fejlesztés révén az európai folyami hajókirándulási ágazat élvonalába került. A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia összefogja az idegenforgalmi szervezeteket annak érdekében, hogy maximálisan ki tudják aknázni az utazás és a felfedezés terén nyíló lehetőségeket, áthidalva a különböző kultúrák, fővárosok, vallások és nyelvek közötti távolságokat.

Az elmúlt 40 évben a Dunai Turisztikai Bizottság (DTC) folyamatosan támogatta és népszerűsítette a Duna folyóhoz és a környező területekhez kapcsolódó idegenforgalmi lehetőségeket. Gerhard Skoff professzor, a DTC elnöke munkájuk számos olyan területét sorolja fel, amely hozzájárult az idegenforgalmi szakma kereskedelmi értékének növeléséhez. „A hajókirándulások szezonja ma már az egész évre kiterjed, nem csak az áprilistól októberig tartó hagyományos időszakra. A hajók kevesebb időt töltenek a szárazdokban, és így kereskedelmi szempontból sokkal vonzóbb befektetéssé váltak.”

A múltbeli sikerekre építve

A kínálat minden évben új útvonalakkal és úti célokkal bővül, és a szabadidős lehetőségek is a tevékenységek egyre szélesebb körét ölelik fel. A kikötések száma egyedül a németországi Passauban a 2010. évi kb. 700-ról az előrejelzések szerint 2011-ben 2000-re fog emelkedni, ahogy nő a hajókirándulások népszerűsége. Az 1990-es évek során a régióban lejátszódott változásokat követően számos politikai és infrastrukturális problémára is megoldás született. Az olyan semleges szervezetek, mint a DTC rendkívül értékes szerepet játszanak az idegenforgalmi ágazathoz tartozó különböző szereplők összefogásában, segítve a problémák nyílt megvitatását és a kormányoknál politikai változások érdekében folytatott lobbitevékenységet.

A stratégia hozzáadott értéke

A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia megerősíti és támogatja az idegenforgalmi ágazat hajókirándulások által történő kibővítését célzó erőfeszítéseket. A DTC első kézből ismeri a felmerülő gyakorlati problémákat, így például a hajók legénysége számára előírt igazgatási eljárásokat. A számos hatóság és az érintett hajózási vállalatok közötti párbeszéd megkönnyítése egyengetheti az utat a gyorsabb, könnyebb üzletmenet számára, amely mind a cégeket, mind a turistákat vonzaná.

Ez az idegenforgalom számára igen kézzelfogható előnyöket hozna – a DTC tevékenységének köszönhetően úgy érzik, hogy szívesen látják őket és biztonságban vannak a régióban. A stratégia rendkívül fontos szerepet fog játszani a Duna menti turizmusra irányuló figyelem fokozásában, és segíti a Dunai Turisztikai Bizottság által fenntartott kapcsolatokat erősítését is.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.danube-river.org

A bécsi Stephansplatz

A VÍZ EGYESÍTŐ EREJE

A Duna védelmével foglalkozó nemzetközi bizottság (International Commission for the Protection of the Danube River, ICPDR) tudja, milyen fontos, hogy az országok összefogjanak a vízzel kapcsolatos ügyekben. Számos tevékenység gyakorol káros hatást a vízminőségre, például a vízerőművek, a mezőgazdaság és a folyami hajózás. Az ICPDR mindezen ágazatokkal keresi a kapcsolatot, hogy biztosítsa a vízi ökoszisztémák állapotának megőrzését és javítását. A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégiának köszönhetően javul a szervezet munkájának ismertsége, valamint támogatást és határozottabb fókuszot kapnak környezetvédelmi prioritásai.

Erős uniós jogszabályok

Az ICPDR felelős a vízügyi keretirányelv megvalósításának koordinálásáért a Duna-medence vonatkozásában. 14 partnerországgal tart fenn kapcsolatot, amelyek között egyaránt megtalálhatók EU-tagállamok és szomszédos országok, és amelyeket más-más gazdasági és politikai helyzet jellemez. Sikerének egyik jele az a politikai elkötelezettség, amely valamennyi partnerország részéről megnyilvánul a Duna védelméről szóló egyezmény és gazdálkodási terv iránt; ezt minden partner elfogadta 2009 végén.

Szabad áthaladás a halaknak

Számos olyan probléma van, amelynek nem szabnak gátat az országghatárok – a halfajok vándorlása is ezek közé tartozik. A tokhalat a kihalás fenyegeti, és sürgős lépésekre van szükség annak biztosításához, hogy megfelelő élőhelyet találjon a folyó több száz kilométeres szakaszán, amelyet bejár élete során. A folyó morfológiai szerkezetének megváltozása – így például egy gát építése – teljesen felboríthatja a halak vándorlási rendszerét. A Duna-stratégiának lehetővé kell tennie olyan tanulmányok elkészítését, amelyek a halak vándorlásának helyreállítását vizsgálják, például a Dunának a Vaskapunál található gátak térsége feletti és alatti folyásánál; emellett a folyam vízgyűjtő területén fennálló több száz más akadály eltávolítását is elő kell készítenie.

Nincs szükség több bürokráciára

Raimund Mair, az ICPDR vízgyűjtő-gazdálkodással foglalkozó műszaki szakértője rámutat arra, hogy e területen komoly előzményei vannak a nemzetközi és ágazatközi együttműködésnek. „Nincs szükség új intézményekre, ehelyett a stratégia a már fennálló szervezetek közötti kapcsolatok erősítésével irányítja rá a figyelmet a vízminőséget érintő kérdések fontosságára.” A vízerőművekben történő villamosenergia-termelést gyakran környezetbarátnak szokták tekinteni, de ennek is vannak káros következményei a környezetre, különösen a vízi élőhelyekre nézve. Ezek a viták az ICPDR munkájának gyűjtőpontjában állnak, eredményükként pedig olyan megállapodások jöhetnek létre, amelyek kijelölik a legmegfelelőbb előre vezető utat.

Nincs szükség több pénzre

A stratégia a korábbiaknál határozottabban jelöli ki a rendelkezésre álló finanszírozási eszközök elosztásának módját. Több ágazaton átívelő kapcsolatai révén az ICPDR előmozdítja egyik oldalon a környezetvédelmi politikáról és célkitűzésekről, másik oldalon a gazdasági fejlesztésről való gondolkodás összekapcsolását.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.icpdr.org

Kis hal, de nagyon fontos

ÖKOLÓGIAI ÁRVÍZVÉDELEM A TISZA FOLYÓN

Magyarországon új megközelítés kezd teret hódítani az árvízvédelmi politikában. Két évvel ezelőtt vette kezdetét az a munka, amelynek célja a kiáradó víz ellenőrzöttebb, környezetvédelmi szempontból ésszerű kezelése. A természetes árvízkezelő rendszerek segítségével a szezonális magas vízállás elosztható a környező területen, ami hasznára válik az öntözési rendszereknek, a környezetbarát mezőgazdasági termelésnek és a vizes élőhelyeknek egyaránt.

Az árvízvédelem története

Az elmúlt százötven év során az árvízvédelem általában a természet elleni küzdelemre összpontosított, különösen egyre magasabb töltések építésére, amelyek gátat szabnak az egyre magasabbra emelkedő szintű víznek, és így a lehető legalacsonyabbra csökkentik az áradás mértékét. Ugyan a Tisza az egyik legkevésbé szabályozott folyó a Duna vízgyűjtő területén, a folyószabályozási intézkedések a mai napig az olyan mesterséges megoldásokat részesítették előnyben, mint amilyenek például a víztározók; ezek azonban számos negatív következménnyel járnak a természetre nézve, így például a meder iszaposodásához vezetnek.

Az időtlen természet alapuló modern technológia

„Ahelyett, hogy folyamatosan szembeszállnánk a természeti erővel, újabban olyan intézkedéseket javasolnak, amelyekkel kiaknázható a helyi területnek a víztöbblet felvételére való képessége” – mondja Dr. Borsos Béla, a SZÖVET (Szövetség az Élő Tiszáért) munkatársa. A tavasszal és nyár elején magas vízállású vizet csatornába tervezik vezetni, majd onnan zsilipeken keresztül árterekre, ahol természetes módon megtartható a víz a mezőgazdasági területeken.

Ezek az intézkedések több teret adnak vissza a folyónak, új vizes élőhelyeket hoznak létre, és védik a biológiai sokféleséget. Ennek köszönhetően átrendeződik a földterületek felhasználása is, a szántóföldeken történő haszonnövény-termesztés helyét ismét több mező és nagyobb arányú állattenyésztés veszi át. Ennek összesített gazdasági hatása előnyös a mezőgazdaságra nézve, és a természetjáró turizmus, illetve a szabadidős tevékenységek lehetőségei is javulnak.

A folyási sebesség körültekintő szabályozása segítségével minimális szintre csökkenthetők az áradások. A városi területek kiemelt védelme továbbra is megmarad, különösen azoké, amelyek az utóbbi években túlterjeszkedtek hagyományos határaikon.

A hálózatok bővítése a stratégia révén

A Tisza-projektet a magyarországi SZÖVET irányítja az ICPDR-en keresztül, így a benne részt vevő szakértők sokkal szélesebb körű, EU-s szintű szakértelemhez és információkhoz férnek hozzá. Az árvízkezelési stratégia kapcsán már most is öt ország (Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna) működik együtt, és a résztvevők olyan új, uniós finanszírozással megvalósuló projekteket is terveznek, amelyek elterjesztenék ezt a technológiát egész Magyarországon és Szlovákiában is.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

<http://hanyitarozo.hu/hu/vtt>

A legeltetés újból jelentőséggel bír az árvízvédelemben

ÚJ KUTATÁSI KAPCSOLATOK ÉS PARTNERSÉGEK A DÉLKELET-EURÓPÁVAL FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉRDEKÉBEN

Az Európai Kutatási Térség terjeszkedése nem áll meg az EU határainál, hála a nyugat-balkáni országokkal való együttműködés erősödésének. Azáltal, hogy a tudomány, a technológia és az innováció is prioritásként szerepel a Duna-stratégiában, a kutatási együttműködés új kooperációs lehetőségeket fog ösztönözni. Jó példa erre két, az FP7 keretében finanszírozott projekt: a WBC-INCO.NET és a SEE-ERA.NET Plus kezdeményezés.

A tudásalapú gazdaságok a Nyugat-Balkánon is erősödnek. Az alap kutatáson túlmutató és az alkalmazott kutatást megcélzó együttműködés eredményeként olyan kereskedelmi alkalmazások jönnek létre, amelyek hozzájárulnak a fenntartható növekedéshez és jóléthez.

A WBC-INCO.NET a nyugat-balkáni kutatási és innovációs szakpolitikákat hangolja össze egymással és az EU-tagállamokéval. Az együttműködést segíti a nyugat-balkáni országok kutatással foglalkozó irányító platformja, amely 2006-ban jött létre. Ez a projekt kulcsfontosságú eszköze mind a Nyugat-Balkánnal folytatott, mind a térségen belüli többoldalú együttműködésnek a tudomány, a technológia és az innováció területén.

A SEE-ERA.NET Plus kezdeményezést a nyugat-balkáni országok minisztériumi és finanszírozási ügynökségei alkotják. A szervezet kutatási pályázatokat támogat: a legutóbbi közös pályázati felhívás alkalmával 23 projekt járt sikerrel, amelyekben összesen 107 intézmény érintett; a 14 ország által rendelkezésre bocsátott forrásokhoz az EK is hozzáteszi a maga részét.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.see-era.net

www.wbc-inco.net

EGY LÉPÉSEL MEGELŐZVE A SZERVEZETT BŰNÖZÉST

A határokon átnyúló bűnözés problémát jelent a Duna-régióban. A Délkelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés (South East European Cooperative Initiative, SECI) központja támogatja az országokat a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemben, összefogva az információkat és a szakértelmet.

Ahhoz, hogy a Duna-régió a vállalkozások számára vonzóvá váljon, itt is – mint bármely más térségben – szükség van a bűnözés visszaszorítására. A SECI Központ 13 tagországa közösen dolgozik e cél elérésén.

A Központ együttműködési támogatást nyújt a nemzeti vámügyi és bűnüldöző intézményeknek. Emellett biztonságos információcserét is kínál. Több különböző ország közösen vállal felelősséget egy-egy akciócsoportért, amelyben egyesítik erőforrásaikat és stratégiáikat. 1999 óta számos összehangolt nyomozásra került sor.

A Központnak ezenkívül jó rálátása van a bűnözők tevékenységeire is, és tanácsot tud adni a szervezett bűnözés veszélyeivel kapcsolatban. 2010 decemberében átfogó jelentés készült a bűnözés jelenlegi általános helyzetéről, amelyben a régió egészét fenyegető jövőbeli problémákról is szerepelt egy értékelés. A SECI Központ az Europol partnere.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.secicenter.org

Gyorsan bővülő kutatási hálózatok a Balkán-félszigeten

AZ INTEGRÁLT TERVEZÉS ÚJ SZINTRE EMELI A FOLYÓSZABÁLYOZÁST

A folyami szállítás magában hordozza annak lehetőségét, hogy megfelelő választ tudjon adni a kelet- és délkelet-európai kereskedelem növekedésére, de a gazdasági érdekek érvényesülésének környezeti előnyökkel is együtt kell járniuk. Az Duna Béctől keletre fekvő szakaszára irányuló Integrált folyószabályozás projekt, amelyet a via donau irányít, bemutatja, miként működhetnek együtt a folyam használói a jövőt formálva.

A belvízi szállítás gyakran egyértelmű győztesként kerül ki mind gazdasági, mind környezetvédelmi szempontból, ha összehasonlítják a közúti és légi szállítással. Azonban a hajón történő szállítás a Duna-régióban folyó teherszállításnak kevesebb mint 10%-át teszi ki.

Ezt szem előtt tartva öt olyan kísérleti projekt indult, amelyek javították a környezeti körülményeket azáltal, hogy helyreállították a vízáramlást a folyam főága és mellékágai között, valamint visszaállították a kavicsos folyópartot és a sík vizes övezeteket olyan helyeken, ahol korábban mesterséges töltéseket alakítottak ki. Egy hatodik kísérleti projekt célja annak tesztelése, hogy az erózió csökkenthető-e azáltal, ha durvább szemű kavicsot öntenek a folyó medrébe. Erre a talajvíz szintjének helyreállítása, illetve a folyó és az árterek közötti szorosabb kapcsolatok megőrzése érdekében van szükség.

Az Integrált folyószabályozás projekt magában foglalja mindezen intézkedéseket, valamint a gátak átépítését a folyó e szakaszán.

A projekt időtartama:

Kísérleti projektek: 1996 – kb. 2013

Integrált folyószabályozás projekt: 2013 után, az építkezések időtartama kb. 8-9 év

EU-támogatás a LIFE és a TEN-T részéről:

2000 óta a kísérleti projektek keretében 50%-ig (LIFE / TEN-T), a megvalósítás fő szakaszában 20%-ig (TEN-T)

Teljes költségvetés:

225 millió euró (alapköltség)

A fő szakasz megvalósítására és a két utolsó kísérleti projektre, amelyekre közös állami költségvetési keret és TEN-T finanszírozási határozat vonatkozik.

Kereskedelmi haszon

Az alacsony vízállású időszakban a hajóközlekedés fenntartása és a folyó állagának megőrzéséhez fűződő költségek csökkentése hozzájárul a kereskedelem iránti kereslet növekedéséhez, valamint az illetékek csökkenését eredményezi. Ezáltal javul a folyam versenyképessége más szállítási módokkal szemben, és sikeresebb válasz adható a kereskedelmi lehetőségek növekedésére.

Környezeti haszon

A folyószabályozás új fenntartható megközelítésmódjának részét alkotja a kavicsos folyópartok és a sík vizes övezetek helyreállítása, és a jelenleg a folyótól elválasztott mellékágakat is visszacsatolják a Dunához. Ezek a természetesebb feltételek megvédik a növény- és állatvilág élőhelyeit, illetve újakat alakítanak ki, és vonzóbb környezetet teremtenek a folyó minden használója számára.

Az együttműködés valódi példája

A via donau által irányított kísérleti projektekhez több különböző csoport együttműködésére volt szükség. A mérnökök és hajózási szakértők véleménye ugyanolyan fontos, mint az ökológusoké és a területrendezőké. Az irányító csoportban minden érintett képviselve van, tevékenységét a Duna mentén megvalósított más kezdeményezések számára példamutatónak tartják. Az általa kialakított elvek már ma is kulcsszerepet játszanak más projektek tervezésében és végrehajtásában.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.via-donau.org

HOGYAN MŰKÖDIK A STRATÉGIA?

A stratégiának az eredményekre kell helyeznie a hangsúlyt. A szorosabb együttműködés révén javulni fog a meglévő politikai intézkedések és finanszírozási források hasznosítása. A munkának minden részterületre ki kell terjednie, bevonva az intézmények, ágazatok és országok szükséges csoportját. A siker kulcsa abban rejlik, hogy mind a hatóságok, mind az érintettek elkötelezzék magukat.

KONZULTÁCIÓ

Az **évente megrendezendő fórum** keretében lehetőség nyílik a folyamatban lévő munka megvitatására, konzultációt lehet folytatni a módosított fellépésekkel kapcsolatban, és új megközelítések alakíthatók ki. Az érintett országok, az uniós intézmények és az érdekelték (különösen a kormányközi testületek, illetve a magánszféra és a civil társadalom) vesznek benne részt.

NINCS SZÜKSÉG SEM ÚJ UNIÓS FINANSZÍROZÁSRA, SEM ÚJ UNIÓS JOGALKOTÁSRA, SEM PEDIG ÚJ UNIÓS STRUKTÚRÁKRA

A Bizottság elkészíti a stratégiát, de hangsúlyozni kell, hogy ez nem jelent a régió számára semmilyen különös elbánást – sem költségvetési, sem pedig jogi értelemben. Ezen a következőket kell érteni:

- A stratégia nem nyújt új uniós támogatást. A meglévő források jobb kihasználásán van a hangsúly.
- A stratégia miatt nem kell az uniós jogszabályokat módosítani, hiszen az Unió a huszonhét tagállama részére készít jogszabályokat, nem pedig csak egy makrorégiónak. Bizonyos célok elérése érdekében – amennyiben ebben állapodnak meg – nemzeti, illetve egyéb szinten történhetnek változások.
- A stratégia nem hoz létre újabb uniós intézményeket. Végrehajtásáért már létező testületek a felelősek, amelyeknek a lehető legszorosabban együtt kell működniük egymással.

SZAKPOLITIKAI KOORDINÁCIÓ

A szakpolitikai koordinációt a **Bizottság** végzi a **magas szintű munkacsoporttal** konzultálva; az utóbbit az érintett országok képviselői alkotják.

Véleménykülönbségek esetén konstruktív párbeszédet is kezdeményezhet, ugyanis független szereplő.

VÉGREHAJTÁS

A stratégiában meghatározott fellépések mind-egyikéhez tartozik egy kijelölt célkitűzés, amely meghatározott vezetők által irányított, adott ütemtervet követő és finanszírozási forrásokkal rendelkező projektek formájában konkretizálódik. Az összes kiemelt területet a régió országai koordinálják.

A **kiemelt területek koordinátorai** gondoskodnak a cselekvési terv végrehajtásáról azáltal, hogy megegyeznek a tervezésről, kijelölik a célokat, a mutatókat és az ütemterveket, valamint biztosítják a hatékony együttműködést a projekteket lebonyolító szereplők, a programok és a finanszírozási források között. Emellett műszaki segítségnyújtást és tanácsot is kínálnak.

A koordinátorok a Bizottsággal, valamint az illetékes uniós ügynökségekkel és regionális testületekkel konzultálva végzik munkájukat.

TÁMOGATÁS

A támogatás a **Bizottság** feladata, munkáját ezen a téren a **nemzeti kapcsolattartó pontok** segítik. A cél a munka előrehaladásának biztosítása. A nemzeti kapcsolattartó pontok lehetővé teszik az országos szintű koordinációt, azonosítják a megfelelő kapcsolatokat, és legfőképpen előmozdítják a munka gyakorlati vonatkozásait.

JELENTÉSTÉTEL ÉS ÉRTÉKELÉS

Ezt a feladatot a **Bizottság** látja el a **kiemelt területek koordinátorai**val és más érintettekkel közösen.

A kiemelt területek koordinátorai nyomon követik az előrehaladást és megvizsgálják, hogy a fellépések és projektek elérik-e a kitűzött céljaikat. A Bizottság ennek alapján fogalmazza meg jelentését és ajánlásait, amelyeket az évente megrendezett fórum keretében vitat meg az érintettekkel.

FINANSZÍROZÁS: NEM SZABAD FIGYELMEN KÍVÜL HAGYNI ANNAK LEHETŐSÉGÉT, HOGY A TÁMOGATÁSOKAT KÖLCSÖNNEL KOMBINÁLVA IS LEHET NYÚJTANI

A stratégia végrehajtásához a pénzügyi hátteret a már meglévő finanszírozások e célra történő átcsoportosításával lehet megteremteni, az általános koncepcióval összhangban.

Valójában ennek jelentős része már számos EU-program keretében rendelkezésre áll (pl. 100 milliárd euró a 2007–2013 időszakra vonatkozó strukturális alapokból, valamint IPA- és ENPI-forrásokból is).

Nemzetközi pénzügyi intézményeken keresztül is elérhetők források – például az EBB 2007 és 2009 között 30 milliárd euró finanszírozást nyújtott –, illetve nemzeti, regionális és helyi erőforrások is felhasználhatók.

EGYÜTTMŰKÖDÉS A DUNA-RÉGIÓÉRT

A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia sikere érdekében számos különböző intézményi szereplő kapcsolódott be és ajánlotta fel szakértelmét. A Közös alapok bemutatja néhány különösen fontos közreműködő szerepét.

A mobilitás és a multimodalitás fejlesztése

A stratégia első pillére olyan fellépéseket foglal magában, amelyek összekapcsolják egymással a makrorégió részeit, mégpedig a közlekedési összeköttetések javítása révén. Az EU Mobilitási és Közlekedési Főigazgatósága szerint a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) központi szerepet játszanak ebben az összefüggésben: „30 kiemelt projektünk nagy része a Duna-régiót érinti. Elsődleges célunk, hogy véghezvigyük azt, amit elkezdtünk, bevonva az érintetteket és a hatóságokat a helyi, regionális és nemzeti szinten egyaránt.”

A stratégia nemcsak a makrorégió belső összekapcsolását segíti majd elő, hanem annak külső hozzáférhetőségét is javítja. Az egyik kulcsszó a multimodalitás: a főigazgatóság olyan helyzetet akar teremteni, amelyben megbízhatóan elérhető a legjobb közlekedési szolgáltatás.

A TEN-T projektjei között a vasúti és közúti tengelyek kibővítése mellett a Duna hajózhatóságát javító intézkedések is szerepelnek. A Duna mentén található regionális repülőterekre és kikötőkre irányuló intézkedések is a terv részét képezik.

A környezet védelme

A környezetvédelmi célok olyan több területen átívelő kérdéskört képviselnek, amelyek nem csupán a stratégia egyik pillérét alkotják, hanem a három másik pillér – a közlekedési összeköttetések, a jólét és az intézményi kapacitások – szempontjából is lényegesek. Az EU Környezetvédelmi Főigazgatósága arra összpontosít, hogy végrehajtsák az EU környezetvédelmi vívmányait és politikáját a Duna-régióban. Szükség esetén közbeavatkozik a területi kohézió, a környezeti szempontok ágazati szakpolitikákba történő integrálásának, valamint a civil társadalom szerepének előmozdítása érdekében.

A Duna-régióban a Környezetvédelmi Főigazgatóság LIFE programja keretében végrehajtott projektek között említhető a Duna partjának helyreállítása Ausztriában, valamint a fenntartható vízgazdálkodási és földhasználati tervezést célzó Szigetköz projekt. További kezdeményezések a védett területekre és a sebezhető fajokra irányulnak, például a Duna-deltában élő borzas gödényre.

A tudás és a versenyképesség fejlesztése innováció révén

A stratégia harmadik pillérét a jólét növelésére irányuló fellépések alkotják. A makrorégió versenyképességének javítása érdekében elsősorban a tudás- és innovációalapú társadalomra kell támaszkodnunk. Ezek a döntések rendkívül fontosak, ugyanis az Európa 2020 stratégiának is kulcselemei. Az EU Kutatási és Innovációs Főigazgatósága által koordinált fellépések egyebek mellett fel kívánják vértetni az egyetemeket, a kutatóközpontokat és a vállalkozásokat azzal a képességgel, hogy ki tudják aknázni teljes innovációs potenciáljukat, többek között a régióközi és nemzetközi együttműködést segítő, illetve a szellemi tőke elvándorlását megelőző kapacitásépítő tevékenységeken keresztül. A célok között szerepel a dunai kutatási térség támogatása és az Európai Kutatási Térségbe történő integrálása is.

A tervezett fellépések például a régióban működő partnerhálózatok létrehozására, a kutatási infrastruktúrákba történő beruházásokra, valamint klaszterek fejlesztésére irányulnak.

Hulladékgazdálkodás Romániában

Együttműködés a szomszédos országokkal

A stratégia egyetlen célkitűzése sem érhető el, ha az erőfeszítések megállnak az EU határainál: a makrorégió alapuló szemléletmódnak köszönhetően a tagállamok, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok, valamint az EU-hoz nem kötődő országok egyaránt haszonélvezői lehetnek a stratégiának, illetve hozzájárulhatnak ahhoz. Az EU Bővítési Főigazgatósága arra törekszik, hogy minél nagyobb mértékben bevonja a nyugat-balkáni országokat. Ezt tükrözi például az a tény is, hogy felvettek egy olyan záradékot, amely szerint a későbbiekben további szomszédos országok részvételére is lehetőség nyílik.

Az EU-tagság felé már úton levő országok számára pénzügyi források is rendelkezésre állnak az előcsatlakozási támogatási eszközön (IPA) keresztül. Ez olyan projektekre is felhasználható, amelyek a stratégia által lefedett területekhez kötődnek. „A stratégia alulról építkező szemléletmódja miatt az egyes országok feladata, hogy meghatározzák, mely fellépések érdeklik őket a leginkább, valamint hogy kiemelt céljaikkal összhangban álló projekteket javasoljanak.” A kiemelt területeket mindig egy tagállam koordinálja, gyakran egy EU-n kívüli országgal közösen.

A makroregionális modell kísérleti kipróbálása – az Európai Parlament nézőpontjából

Az Európai Parlament már a stratégia kidolgozásában is szerepet vállalt, és végrehajtásában is partnerként vesz részt. Az európai parlamenti képviselők Duna Fórumával platformot kívántak létrehozni a Duna-régió kohéziójának növelésére törekvő érintettek számára. 2010 januárjában a Parlament elfogadott egy közös határozatot, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy folytasson konzultációkat és 2010 végéig terjessze elő a régió stratégiáját.

„Az EU Duna-stratégiája a balti-tengeri stratégiához hasonlóan a makroregionális modell és a hatékony területi együttműködés kísérleti kipróbálása” – mondja Silvia-Adriana Țicău, Románia európai parlamenti képviselője, a fórum elnöke. – „Azt várjuk a stratégiától, hogy jelentős mértékben hozzájárul majd a Duna-régióban működő hatóságok és szervezetek együttműködéséhez, valamint jólétet, fenntartható fejlődést, munkahelyeket és biztonságot hoz a térségnek.”

A vasútnak kulcsszerep jut az árufuvarozásban

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

TEN-T:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/index_en.htm

LIFE program:

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA):

http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/financial-assistance/ipa/index_en.htm

MIT TANULHAT A DUNA-RÉGIÓ A BALTI-TENGERI RÉGIÓTÓL?

Az EU első makrorégiója, amely a Balti-tenger térségére terjed ki, több mint egy éve jött létre. Születése ugyan nem volt könnyű, de ma már számos fontos projekt valósul meg a régió átfogó új stratégiája keretében. A folyamatból levont tanulságokat a Duna-régióban és annak várhatóan 2011. júniusban jóváhagyandó stratégiájában is figyelembe veszik.

Az EU balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiája (EUSBSR) az első makroregionális uniós stratégia. Az Európai Bizottság által elfogadott és az Európai Tanács által 2009. októberben jóváhagyott stratégia nyolc EU-tagállamra terjed ki. Célja a balti-tengeri régió közös – környezeti, gazdasági, energiaügyi és közlekedési – problémáinak megoldása az európai szakpolitikai intézkedések összehangolása és egyesítése révén.

Miután az EUSBSR működésbe lépett, az EU regionális politikával foglalkozó szakértői levonják a vele kapcsolatos következtetéseket. Felmérik, hogy mi működött és mi nem, és így remélik fellendíteni a Duna-régióra – a második európai makrorégióra – vonatkozó európai uniós stratégiát.

A folyamat meghatározása

„Az egyik egyértelmű tanulság a folyamat fontosságának felismerése” – mondja a Duna-régióra vonatkozó stratégiát az Európai Bizottságnál felügyelő csapat egyik tagja. – „A koordinációnak és az együttműködésnek létfontosságú feltétele, hogy kezdettől fogva a megfelelő országokból, régiókból és szövetségekből a megfelelő emberek vegyenek benne részt. Nekik kell mozgásban tartaniuk a folyamatot, miközben egyes országok bizonyos kérdéskörökkel kapcsolatban átveszik az irányító szerepet és létrehozzák a megfelelő együttműködési hálózatokat.”

A folyamat lényege az EU „többszintű kormányzáson alapuló folyamatának” felhasználása. Emellett az is fontos feltétele, hogy a tagállamok a legmagasabb szinten elkötelezzék magukat mellette politikailag, és így a stratégia minden szereplője teljesítse vállalásait.

A balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiában 15 kiemelt terület szerepel, míg a Duna-régióban 11; ezek a közlekedési és energiaügyi összeköttetésekre, a környezetre, a társadalmi-gazdasági fejlődésre és a biztonságra terjednek ki. A Duna-régióban a kiemelt területek koordinátorait gyorsan és rendezettebb módon sikerült kijelölni, ami jól szemlélteti, hogy az új makrorégió máris profitált északi rokona esetének tanulmányozásából.

Az eredmények közhírré tétele

Fontos az is, hogy minél előbb közzétegyék a makrorégióra vonatkozó stratégia konkrét eredményeit. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a nyilvánosság és a politikai döntéshozók szemében is kellő hangsúlyt kapjon a makroregionális politika értéke, és ezzel együtt mindenki motiválva legyen a stratégia támogatására.

A balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia keretében működő projektek kezdeti eredményeit egy 2010 októberében tartott konferencián körvonalzták. Szerepeltek köztük a hajók által kibocsátott szennyeződések felszámolása terén elért eredményekről, az olaj tengerbe ömlését okozó katasztrófákra való felkészülésről, valamint a teherfuvarozásnak a közútról a tengerre történő fokozottabb áthelyezéséről szóló hírek.

„A makrorégióknak rugalmasaknak kell lenniük, és egyaránt magukba kell foglalniuk új és már folyamatban lévő nemzeti és regionális szintű projekteket” – fogalmaz a Bizottság kapcsolattartója. – „Szemmel látható hatásra van szükség.” Ezenkívül sok érintett a makroregionális stratégiákban nem csupán saját problémájának megoldását szolgáló sablont lát, hanem egyszerűen olyan új munkamódszert is, amelynek segítségével fokozható a hatékonyság és eredmények érhetőek el.

Mindenkit be kell vonni

A Duna-régióra vonatkozó stratégia is hasznát látja annak a jó szándéknak és erősebb együttműködésnek, amely a Bizottság valamennyi szolgálata körében kialakult az EUSBSR folyamata során. Emellett míg a balti-tengeri régió országai egy tenger körül csoportosulnak, a Duna-régió országai egy egyenes vonal mentén helyezkednek el. Ez azt jelenti, hogy kicsit másként kell együttműködniük egymással, és nem mindegyiküket ugyanazok a prioritások foglalkoztatják. Ebből az is látszik, hogy nem létezhet egységes uniós séma az új makrorégiók számára. Egy fontos tanulság azonban mindenképpen kirajzolódott: a makrorégiók fontos szerepet fognak játszani az európai regionális kohézió elmélyítésében.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/danube/index_en.htm

Az EU két fontos makrorégiójának összehasonlítása

A balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia	A Duna-régióra vonatkozó stratégia
Az EU első makrorégiója	Az EU második makrorégiója
8 EU-tagállam	8 EU-tagállam
3 EU-n kívüli ország	6 EU-n kívüli ország
100 millió ember	115 millió ember
15 kiemelt terület	11 kiemelt terület
50 milliárd euró finanszírozás a kohéziós politika keretében (2007–13)	100 milliárd euró finanszírozás a kohéziós politika keretében (2007–13)

RENDSZERES HELYZETJELENTÉSÜNK

A Panorama magazin minden számában nyomon követjük két projekt alakulását a lebonyolításért felelős vezetők szemszögéből. Megvizsgáljuk az ERFA által finanszírozott projektek irányításának hálás és hálátlan oldalait. E két projektről szóló korábbi cikkeink az Inforegio Panorama magazin 33. és 35. számában olvashatók.

1.

PROJEKT

A VERSENYKÉPES EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK BELÜLRŐL

Tények és adatok

2008 januárjától 2010 decemberéig csaknem egymillió eurót fektettek be a Versenyképes Egészségügyi Szolgáltatások projektbe az Északi Periféria program keretében.

Amikor megéri egy kilométerrel tovább menni

Félreeső helyen élni ma már nem jelent elszigeteltséget azon páciensek számára, akiknek Finnország, Írország, Norvégia, Svédország vagy Skócia távoli peremvidékein található az otthona. A korábban súlyos nehézséget okozó távolságokat mára sikerült áthidalni az elhivatott partnereknek és az innovatív távorvoslásnak köszönhetően. A projekt két vezető szereplőjét, Dr. Juha Korpelaint, az Oului Klinika (Finnország) neurológusát és David Heaneyt, a Centre for Rural Health (Skócia) tudományos főmunkatársát kértük meg arra, hogy osszák meg olvasóinkkal meglátásaikat.

David, hogyan jellemezné a skót partnerek részvételét a projektben?

„Rengeteg kemény munkára és kitalálásra volt szükség ahhoz, hogy üzembe tudjuk helyezni a mobil videokonferenciák lebonyolítására szolgáló eszközöket az invernessi Raigmore Kórház és a wicki Caithness Közkórház urológiai osztályán, de ezek értékéhez kétség sem férhet. Ma már ezt a videokapcsolatot használják az invernessi központi urológiai osztály és annak wicki alárendelt egysége közötti kapcsolattartásra. A dolgozók és a betegek utazási idejének csökkenése csupán egyike a nyilvánvalóan érezhető előnyöknek. A wicki munkatársak szorosabban együtt tudnak működni invernessi kollégáikkal, mint korábban.”

Voltak olyan hátráltató tényezők, amelyeket le kellett küzdeni? És ha igen, ez hogyan sikerült?

„A gazdasági visszaesés mindannyiunkat arra ösztönzött, hogy költségkímélő megoldásokat találjunk a ritkán lakott területek számára. Arról is gondoskodtunk, hogy az NHS (a brit egészségügyi szolgálat) ne csupán bérelje, hanem vásárolja is meg a szükséges eszközöket; így azok a kísérleti szakasz lezárását követően is a helyükön maradhatnak. E sikeren felbuzdulva jelenleg kibontakozóban vannak két további urológiai egység bevonásának előkészületei; ezek egyike egy nehezen megközelíthető szigeten található.”

Juha, kár lenne, ha ennyiben maradnának a dolgok. Vannak olyan terveik, amelyek a projekt befejezése után is folytatódnának?

„Jelenleg a hangsúlyt határozottan a fenntarthatóságra helyezzük. Közösén készülünk megvásárolni bizonyos speciális szoftvereket és eszközöket. Ezáltal rugalmas szolgáltatást nyújthatunk majd a félreeső régióinknak.”

A regionális politika keretében finanszírozott projekt lebonyolításával kapcsolatban szerzett tapasztalatai közül Ön szerint melyek a legfontosabbak?

„Úgy gondolom, még jobban oda kellett volna figyelniük a kísérleti szakaszban kipróbálandó szolgáltatások kiválasztásakor, ugyanis ez a legfontosabb lépés, különösen a fenntartható szolgáltatás kialakítása szempontjából.”

Heaney és Korpelainen is egyetért abban, hogy a hatékony kommunikáció meghatározó fontosságú ebben a transznacionális projektben. „A projekt bizonyította, hogy mennyire fontos az emberi látószög” – mondja Heaney. – „Nem volt egyszerű ilyen sok partnerrel együtt dolgozni, de nem volt hiába a fáradság: ma már jól átlátunk különböző transznacionális kérdéseket.”

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.ehealthservices.eu

Távdiálízis a skóciai Caithness közkórházban

2.

PROJEKT

A LONGLIFE BELÜLRŐL

Tények és adatok

A 2009 elején kezdődött és 2011 végéig tartó Longlife projektbe körülbelül 2,4 millió eurót fektetnek be.

Példát mutatva a jövő épületei számára

A lakóépületekre fordítjuk Európa energiatermelésének 40%-át és a szén-dioxid-kibocsátás ennek megfelelő részéért is ezek felelősek, így hatalmas lehetőségek rejlenek bennük az energiamegtakarítás szempontjából. A balti-tengeri térségi program (BSRP) által támogatott Longlife projekt azt vizsgálja, hogy Dánia, Litvánia, Lengyelország és Németország közös erőfeszítéseire támaszkodva hogyan érhetnének el változást ezen a téren.

A BSRP transznacionális együttműködésen keresztül támogatja a regionális fejlesztést. A Balti-tenger térségében 11 ország dolgozik együtt, hogy megoldásokat találjanak közös problémáikra. Felkerestük Maria-Ilona Kiefelt, a Longlife projekt kommunikációs igazgatóját, hogy megtudjuk tőle, mire jutottak az elmúlt hat hónapban.

Milyen fejlődés zajlott le a projektben a legutóbbi beszélgetésünk óta?

Sok elemzés és összehasonlítás után kialakítottuk a Longlife-épületek irányértékeit. A partnerek jelenleg készítenek elő egy olyan közös lakóépület-prototípust, amely építőelemekből fog állni. Ezeket az elemeket egy katalógus-adatbázisban helyezzük el, amely a teljes prototípust alkotja. Így az egyes országokból csatlakozott partnerek a saját helyi területi adottságaiknak megfelelő kísérleti projekteket építhetnek majd fel.

Meglátása szerint milyen közvetlen előnyöket hoz ez az összehangolás?

Azáltal, hogy harmonizáljuk az építési szabványokat a balti-tengeri régióban, megvalósulhat egy közös piac létrejötte e régió számára. A szabványok segítségével minimális szintre csökkenthetők majd az épületeink életciklusa során jelentkező működési költségek. A Longlife most már más olyan projektekkal is felvette a kapcsolatot, amelyek ugyanúgy az energiahatékonyságot tűzték ki célul. Jelenleg e kapcsolatok alapján a Balti-tenger térségét átfogó energiaklasztert alakítunk ki.

Ez nagyszerűen hangzik. Voltak olyan hátráltató tényezők is, amelyeket közben le kellett küzdeniük?

Sajnos igen, a gazdasági válság következtében ugyanis elvesztettük néhány társunkat. Ennek nyomán alapvető átszervezés vált szükségessé. Szerencsére a megmaradt partnerek motivációja egyben tartotta a projektet. Olyan szervezeteket is találtunk, amelyek szívesen bekapcsolódtak volna a munkába az egyes országok csapatai mellett. A szoros partneri kapcsolatainknak és együttműködésünknek köszönhetően sikerült teljesíteni a kitűzött céljainkat.

Milyen különösen fontos tapasztalatokat szerzett a regionális politika keretében finanszírozott projektek lebonyolításával kapcsolatban?

Megtanultam, hogy akkor is sikerülhet olyan transznacionális hálózatot összeállítani, amely csökkenti a részt vevő partnereket fenyegető kockázatokat, ha útközben nem megy minden zökkenőmentesen. Hátrányként azt tudom említeni, hogy kisebb partnereknek esetleg nehézséget okozhat egy ilyen projekt működtetése, ugyanis nem valószínű, hogy rendelkeznek az ehhez szükséges forgótőkével.

Milyen fejlesztések várnak még a Longlife-ra?

Jelenleg készítjük elő a Longlife-prototípust, ennek eredményeit fogjuk bemutatni 2011 novemberében a németországi Potsdamban megrendezésre kerülő zárókonferenciánkon. Természetesen erre más energiaklaszterrel foglalkozó projekteket is meghívunk, hogy növelni tudjuk a további együttműködés esélyét a Balti-tenger térségében.

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.longlife-world.eu/project_en.html

A projekt résztvevői bemutatják a Longlife 1-et és a Longlife 2-t

A REGIONETWORK 2020, EGY NÖVEKVŐ ONLINE KÖZÖSSÉG

Transznacionális projektet irányít, és problémákba ütközött? Vagy talán az a kérdés érdekli, hogy milyen természeti kockázatok jellemzőek a mediterrán térségre? A régiók növekedésének ösztönzéséről szóló internetes vitafórumoktól az innováció nyomon követéséhez nyújtott konkrét segítségig a RegioNetwork 2020 mindenkinek kínál valamit, aki saját régiója jólétét szeretné javítani.

A honlapon találunk hírfolyamokat, csoportokat, bevált gyakorlatokat, valamint lehetőség van arra is, hogy egy adott régiót vagy személyt kövessünk – tehát a keresett információ soha nincs túl messze. Sőt néha álláshirdetéseket is feltesznek, tehát ha változásra vágya...

A hálózatot, amely együttműködési platform kíván lenni az európai régiók képviselői és az Európai Unió regionális politikája iránt érdeklődő más szereplők számára, Hahn biztos indította útjára 2010 októberében. Mára, 2011 elejére a honlapnak már 900 egyéni és 40 régiós tagja van.

A siker a felhasználókon múlik

A Bizottságnak a hálózat működtetésével megbízott csapata reméli, hogy az emberek valóban élnek majd a részvétel előnyeivel. „Jó látni a felhasználók számának folyamatos növekedését és a közöttük a honlapon kibontakozó érintkezést. A felhasználóktól kapott első visszajelzések alapján több dolgot sikerült javítanunk a honlapon, így remélhetőleg az emberek olyan hasznos eszközként ismerik meg azt, amelynek segítségével bekapcsolódhatnak a regionális politikába és a közös munkába.”

Azonban bármilyen jó is egy honlap felépítése, sikere csakis az őt használó közösségen múlik. Tehát ha meg szeretne vitatni néhány ötletet, kíváncsi arra, hogy mások hogyan oldották meg az Ön előtt álló problémákat, át szeretné adni a bevált gyakorlatait, hogy kollégái inspirációt

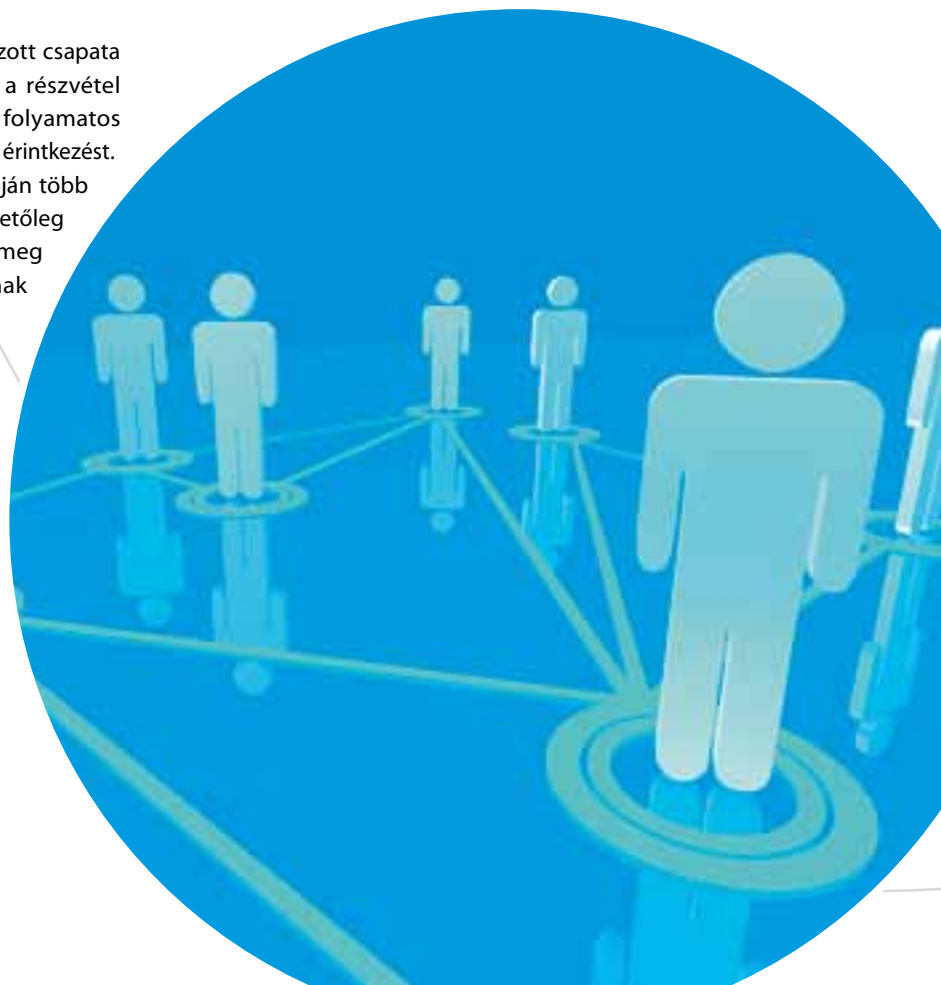
meríthessenek belőlük, vagy egyszerűen csak tapogatózni szeretne a régióját jelenleg érintő legizgalmasabb témák valamelyikéről, regisztráljon az oldalra, vegyen részt benne, és hallassa a hangját!

Ahhoz, hogy a RegioNetwork 2020 valóban dinamikus és hasznos platformmá válhasson, az szükséges, hogy régiók és magánszemélyek is bekapcsolódjanak, és közkinccsé tegyék ötleteiket, módszereiket.

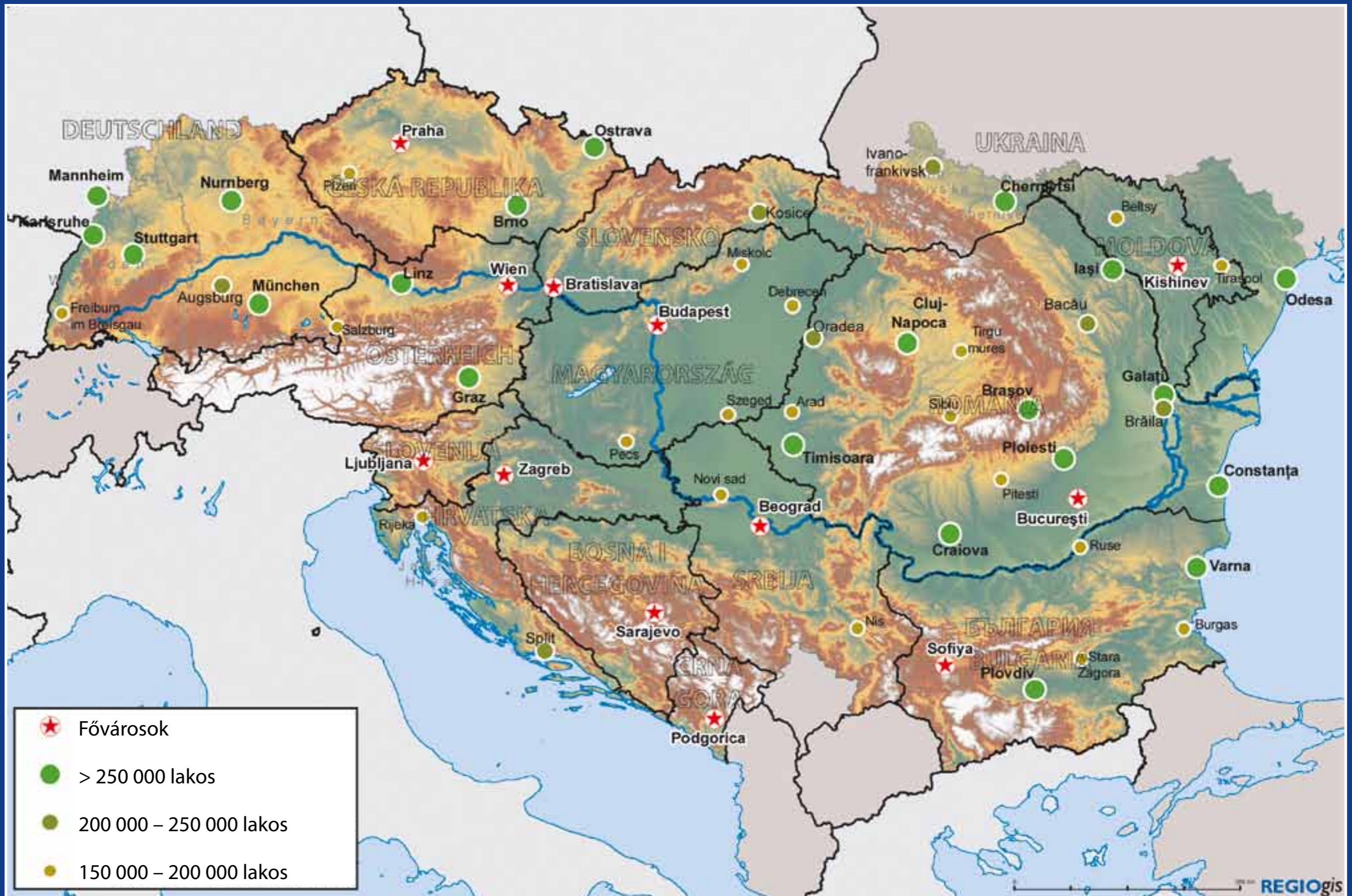
Tehát ne habozzon: regisztráljon és próbálja ki a honlapot még ma!

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

www.regionetwork2020.eu

A DUNA-RÉGIÓRA VONATKOZÓ EURÓPAI UNIÓS STRATÉGIA TERÜLETI KITERJEDÉSE

A stratégiához a jövőben további partnerek is csatlakozhatnak.

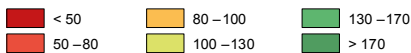

A RÉGIÓ MADÁRTÁVLTATBAN – TÉNYEK ÉS ADATOK

Egy főre jutó GDP (PPS), 2008

Index, Duna-régió = 100

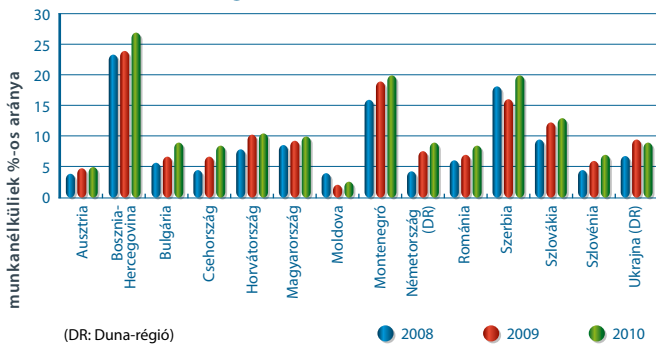

Forrás: Eurostat, NSIs

0 400 Km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

A régiót igen jelentős eltérések jellemzik, amint ezt a térkép is mutatja. Az EU legsikeresebbjei közé tartozó régiók ugyanúgy megtalálhatók itt, mint a legszegényebbek. A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia csökkenteni igyekszik ezeket az eltéréseket azért, hogy összefogja a régióban nyíló valamennyi lehetőséget, például a turizmus területén (lásd az alsó ábrát).

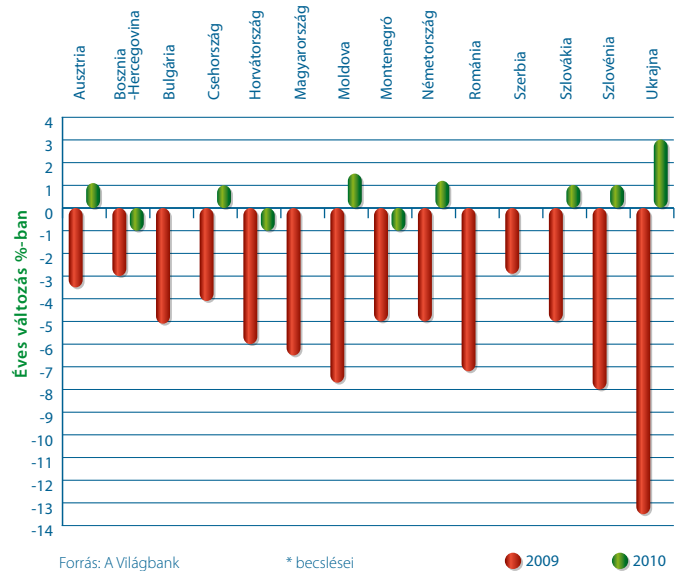
Munkanélküliségi ráta

(DR: Duna-régió)

● 2008 ● 2009 ● 2010

A GDP növekedése 2009-ben és 2010-ben*

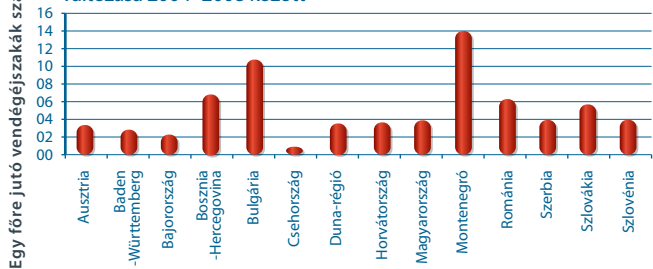

Forrás: A Világbank

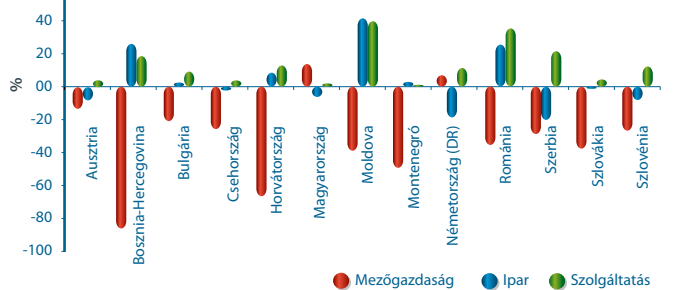
* becslései

● 2009 ● 2010

Egy főre jutó vendégéjszákák számának változása 2004–2008 között

Az ágazatban foglalkoztatottak arányának változása 2000–2008 között

● Mezőgazdaság ● Ipar ● Szolgáltatás

2011-ES DÁTUMOK	ESEMÉNY	HELYSZÍN
Április 28.	Kis- és középvállalkozásokról, valamint a belső piacról szóló konferencia	Budapest (HU)
Április 28–29.	Közép- és délkelet-európai konferencia: „A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia – különös tekintettel a föld- és vízgazdálkodásra, valamint a környezetre”	Gödöllő (HU)
Április 29.	Vukovari Duna-csúcs	Vukovar (HR)
Május 19–20.	A területi kohézióért felelős miniszterek nem hivatalos találkozója	Gödöllő (HU)
Június 23–24.	Régiók a gazdasági változásért és RegioStars díjak	Brüsszel (BE)
Június 24–26.	Úszó konferencia a Dunán a Vaskapuig: Az Alsó-Duna – felemelkedő üzleti és idegenforgalmi úti cél	Belgrád–Vidin (SER-BG)
Június 29.	Duna-nap	
Október 10–13.	Open Days: Befektetés Európa jövőjébe – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása	Brüsszel (BE)

A fenti eseményekről Inforegio weboldalunk Eseménynaptár rovatában talál bővebb tájékoztatást: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

A magyar elnökség internetes oldala: <http://www.eu2011.hu/hu>

A Panorama júniusban megjelenő nyári számát a közlekedés témájának szenteljük a regionális politika összefüggésében.

Van azzal kapcsolatban kívánsága, hogy milyen konkrét témákról szeretne olvasni az Inforegio Panorama következő számaiban?

Kérjük, vegye fel velünk a kapcsolatot a következő címen, és mondja el nekünk:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-11-037-HU-C

doi:10.2776/36004

© European Unió, 2011

Másolat készítése a forrás megjelölésével engedélyezett.

Kiadóhivatal

Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság
Kommunikáció, tájékoztatás, kapcsolattartás a harmadik országokkal
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruxelles
E-mail cím: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm